

รายงาน
ผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี
เรื่องแผนปฏิบัติการสร้างราชการใสสะอาด ประจำปี พ.ศ. 2545

.....

1. ความเป็นมา

- 1.1 ก.พ. ในการประชุมเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2543 เห็นชอบให้กระทรวงเป็นศูนย์กลางกำกับให้ส่วนราชการในสังกัดจัดทำมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อให้ส่วนราชการมีมาตรการรณรงค์เพื่อลดการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ และสร้างฐานข้อมูลเรื่องคอร์รัปชันตามแผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ ต่อมาเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2543 คณะกรรมการดังกล่าวได้เห็นชอบเรื่องแผนปฏิบัติการสร้างราชการใสสะอาด ประกอบด้วย แผนส่งเสริมจิตสำนึก “ราชการใสสะอาด” แผนป้องกันเหตุการณ์และพฤติกรรมที่อาจเป็นภัยต่อการก้าวไปสู่ “ประเทศไทยใสสะอาด” และแผนจัดการกรณีทุจริตและคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นแล้วหรือกำลังจะเกิดขึ้น
- 1.2 มติคณะรัฐมนตรีในการประชุม เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2543 เห็นชอบหลักการตามแผนปฏิบัติการสร้างราชการใสสะอาด โดยให้ถือเป็นนโยบายสำคัญของทางราชการ เป็นแผนระดับชาติ กำหนดให้การทุจริตคอร์รัปชันเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ และให้กระทรวง ทบวง กรม หน่วยงานของรัฐจัดทำแผนกลยุทธ์ “หน่วยงานใสสะอาด” ประกาศต่อสาธารณชน รวมทั้งให้รายงานผลการดำเนินการตามแผนฯ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาต่อไป
- 1.3 ในการประชุม เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2545 คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบรายงานผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเรื่องแผนปฏิบัติการสร้างราชการใสสะอาดของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐประจำปี พ.ศ. 2544 ซึ่งประกอบด้วยแผนกลยุทธ์หน่วยงานใสสะอาดและการจัดตั้งศูนย์ประสานราชการใสสะอาดของส่วนราชการต่างๆ ตามที่สำนักงาน ก.พ. เสนอ รวมทั้งให้กำชับหน่วยงานที่ยังไม่ได้ตอบรับให้ความร่วมมือดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเรื่องแผนปฏิบัติการสร้างราชการใสสะอาดนี้ เพื่อให้ความร่วมมือต่อไป

2. การดำเนินการของสำนักงาน ก.พ. เพื่อส่งเสริมการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี

- 2.1 มีหนังสือแจ้งให้ส่วนราชการจัดส่งรายงานผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเรื่องแผนปฏิบัติการสร้างราชการใสสะอาด ประจำปี พ.ศ. 2545 จำนวน 2 ฉบับ
- 2.2 เผยแพร่เอกสารเผยแพร่เรื่องมติคณะรัฐมนตรี : แผนปฏิบัติการสร้างราชการใสสะอาดและแนวทางที่ ก.พ. พิจารณามติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับหน้าที่และกลไกดำเนินงานของศูนย์ประสาน

ราชการใต้อะอาดแก่หน่วยงานที่จัดตั้งใหม่หรือรวมเป็นหน่วยงานใหม่ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 และสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา รวม 57 แห่ง

- 2.3 จัดวิทยากรเผยแพร่ความรู้และทำความเข้าใจแก่กระทรวง กรม ตามคำขอของส่วนราชการ
- 2.4 เผยแพร่รายงานผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเรื่องแผนปฏิบัติการสร้างราชการใต้อะอาดของส่วนราชการต่างๆ และหน่วยงานของรัฐ ประจำปี 2544 ซึ่งผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้วทาง web site สำนักงาน ก.พ.
- 2.5 ตอบข้อหารือการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องนี้แก่ส่วนราชการและผู้สนใจทั่วไปทางโทรศัพท์

3. ผลการดำเนินการในภาพรวมของส่วนราชการต่างๆ

โดยที่รายงานผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเรื่องแผนปฏิบัติการสร้างราชการใต้อะอาดประจำปี 2545 นี้ จัดทำในช่วงเปลี่ยนผ่านการจัดโครงสร้างกระทรวง ทบวง กรม ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 ชื่อกระทรวง ทบวง กรมที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้จึงเป็นชื่อตามโครงสร้างใหม่ รวมทั้งได้นำเนื้อหาในแบบรายงานของส่วนราชการเดิมที่ได้รับผลกระทบจากกฎหมายดังกล่าว มาบรรจุไว้ในส่วนของกระทรวง กรม ตามชื่อที่ปรับใหม่

ปี พ.ศ. 2545 มีส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐส่งรายงานผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีนี้รวมทั้งสิ้น 123 แห่ง ประกอบด้วยกระทรวง ทบวง กรม 105 แห่ง ในจำนวนนี้มี 15 แห่งที่ปรับปรุงแผนกลยุทธ์หน่วยงานใต้อะอาดของตนใหม่ ดังนี้

- กระทรวงกลาโหม : สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม กองบัญชาการทหารสูงสุด
- กระทรวงศึกษาธิการ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรมอาชีวศึกษา
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ : กรมพัฒนาที่ดิน กรมป่าไม้ กรมวิชาการเกษตร กรมชลประทาน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
- กระทรวงคมนาคม : สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม
- กระทรวงพาณิชย์ : กรมพัฒนาธุรกิจการค้า
- กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี : สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ
- กระทรวงสาธารณสุข : กรมสุขภาพจิต กรมอนามัย
- กระทรวงอุตสาหกรรม : กรมส่งเสริมการอุตสาหกรรม

นอกจากนี้ ได้มีรัฐวิสาหกิจที่ร่วมดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีจำนวน 8 แห่ง ได้แก่ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ องค์การตลาด การประปาส่วนภูมิภาค การประปานครหลวง

การไฟฟ้านครหลวง องค์การสวนสัตว์ในพระบรมราชูปถัมภ์ องค์การคลังสินค้า การเคหะแห่งชาติ และ มหาวิทยาลัย 9 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยมหิดล สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 1 แห่ง คือกรุงเทพมหานคร ดังมีผลการดำเนินการ ดังนี้

3.1 แนวดำเนินการด้านแผนส่งเสริมจิตสำนึกเรื่อง “ราชการใสสะอาด”

ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อการสร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรม การมีวัฒนธรรมการทำงานใหม่ที่เน้นการให้บริการและผลลัพธ์การทำงาน การสร้างจรรยาบรรณ และจริยธรรมในวิชาชีพอาชีพ การส่งเสริมและยกย่องผู้ประพฤติดีหรือหน่วยงานที่มีผลงานดี การส่งเสริมจิตสำนึกเรื่องการใช้ทรัพยากรองค์กรอย่างคุ้มค่า ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรให้ทำงานแบบมืออาชีพ โดยมีตัวอย่างผลการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์หน่วยงานใสสะอาดด้านส่งเสริมจิตสำนึก ดังนี้

- *กรมประชาสัมพันธ์* จัดกิจกรรมโครงการแสดงธรรมสำหรับบุคลากรกรมประชาสัมพันธ์ โครงการปฏิบัติธรรมนำสุข โครงการบำเพ็ญประโยชน์ด้านบริจาคโลหิตและอวัยวะ โครงการอุทยานนำสุขโดยตักบาตรวันพระ การอบรมข้าราชการและลูกจ้างเพื่อพัฒนาจิตใจ มาตรฐานคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชน
- *กองทัพเรือ* จัดกิจกรรมการทำแผนปฏิบัติการ ดำเนินการฝึกอบรม พัฒนา โดยใช้การพัฒนาในชั้นเรียนและระหว่างทำงาน การใช้กลไกการบริหาร การสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ ภายในเพื่อพัฒนาจิตสำนึก ค่านิยม วัฒนธรรมกองทัพเรือใสสะอาด การนำองค์ประกอบด้านมาตรฐานคุณธรรม จริยธรรมเพื่อประกอบการประเมินการปฏิบัติงาน
- *สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง* จัดกิจกรรมการวางแผนพัฒนาบุคคลประจำปี การรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่เข้าใจและปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล โครงการปลูกฝังจิตสำนึก จรรยาบรรณ ค่านิยม วัฒนธรรมองค์กรแก่เจ้าหน้าที่โดยประกาศจรรยาบรรณตามบอร์ด/ ลิฟท์/ ผ่านระบบ IT การรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่มีวัฒนธรรมพร้อมรับผิดชอบ (accountability)
- *กรมชลประทาน* จัดกิจกรรมการกำหนดมาตรฐานคุณธรรม จริยธรรม และรณรงค์ เผยแพร่ให้เจ้าหน้าที่ทราบ การรณรงค์เสริมสร้างจิตสำนึกการปฏิบัติงานให้ตรงเวลา การฝึกอบรมทางไกลด้านวัฒนธรรม ค่านิยมการทำงานใหม่ การคัดเลือกข้าราชการ/ ลูกจ้างดีเด่น/ บุคคลตัวอย่างประจำปี

3.2 แนวดำเนินการด้านป้องกันเหตุการณ์และพฤติกรรมที่อาจเป็นภัยต่อการก้าวไปสู่ “ประเทศไทยใสสะอาด”

ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐหลายแห่งให้ความสนใจใช้วิธีการและกลยุทธ์หลายประการ เพื่อดำเนินการด้านป้องกันเหตุการณ์และพฤติกรรมที่อาจเป็นภัยต่อการก้าวไปสู่ “ประเทศไทยใสสะอาด” กล่าวคือ

- 1) การปรับกระบวนการให้บริการ ประกอบด้วยกิจกรรมและโครงการ เช่น การนำแนวคิดและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในงานบริการและการพัฒนาคุณภาพบริการ ได้แก่ การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (RBM) การปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชน และว่าด้วยมาตรฐานสากลของประเทศไทยด้านการจัดการและสัมฤทธิ์ผลของงานภาครัฐ (PSO) การจัดทำมาตรฐานและคู่มือการปฏิบัติงาน การปรับปรุงกฎ ระเบียบ และวางแผนกลยุทธ์เพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการ และการสำรวจความเห็นลูกค้า
- 2) การปรับกระบวนการบริหารงานภายใน ประกอบด้วย การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายข้อมูล การพัฒนาระบบบริหารงานบุคคล การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงาน การพัฒนาระบบงบประมาณแบบเน้นผลงาน ระบบการเงิน การคลัง ระบบบัญชีและระบบพัสดุ การดำเนินการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร การปรับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างให้โปร่งใส
- 3) การปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ประกอบด้วยกิจกรรม เช่น การดำเนินกิจกรรม 5 ส การปรับปรุงอาคาร สถานที่ และวัสดุ อุปกรณ์การทำงาน การจัดให้มีสวัสดิการ การนันทนาการ เช่น การตรวจสุขภาพประจำปี การจัดให้มีกีฬา และชมรมต่างๆ
- 4) การจัดให้มีกลไกพร้อมรับการตรวจสอบ ประกอบด้วยกิจกรรม เช่น การจัดระบบติดตามประเมินผล และรายงานผลการปฏิบัติงาน การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานของหน่วยงานแก่สาธารณชน การพัฒนาระบบตรวจสอบและควบคุมภายใน การดำเนินการตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และการสร้างเครือข่ายกับส่วนราชการ เอกชน สื่อมวลชน และประชาชน

ดังมีตัวอย่างผลการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์หน่วยงานใสสะอาด ดังนี้

การปรับกระบวนการให้บริการ

- กรมศุลกากร ประกอบด้วยกิจกรรม เช่น พัฒนาระบบการคืนอากร ชดเชยภาษี การพัฒนาระบบบริหารเพื่อยกระดับสู่ระบบบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์
- สำนักงาน ก.พ. ประกอบด้วยกิจกรรม เช่น การสำรวจความเห็นผู้รับบริการเกี่ยวกับการทบทวน ปรับปรุง กฎ ระเบียบงานบริการ การนำเทคนิคปรับปรุงประสิทธิภาพสมัย

ใหม่เพื่อปรับปรุงงานบริการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิบัติราชการ เพื่อประชาชนและว่าด้วยการรับรองมาตรฐานด้านการจัดการและสัมฤทธิ์ผลของงาน ภาครัฐ

- *กรมทรัพย์สินทางปัญญา* ประกอบด้วยกิจกรรม เช่น การปรับปรุงงานให้บริการจดทะเบียนคุ้มครองงานทรัพย์สินทางปัญญา : งานบริการจดทะเบียนสิทธิบัตร งานบริการจดทะเบียนลิขสิทธิ์ การปรับปรุงประสิทธิภาพงานให้บริการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชนของหน่วยงานของรัฐ การให้บริการเสียค่าธรรมเนียมและจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าแบบ one stop service
- *กรุงเทพมหานคร* ประกอบด้วยกิจกรรม เช่น การปรับปรุงระบบการให้บริการของสำนักงานเขตเป็นแบบระบบการให้บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ

การปรับกระบวนการบริหารงานภายใน

- *กรมราชทัณฑ์* ประกอบด้วยกิจกรรม เช่น การคัดเลือกผู้มีวุฒิรัฐประศาสนศาสตร์ สาขาบริหารราชทัณฑ์เข้าดำรงตำแหน่งนักพัฒนาวิทยา การให้ข้าราชการมีส่วนร่วมกำหนดเป้าหมาย แนวปฏิบัติ การจัดทำโครงการ แผนงาน งบประมาณ แนวปฏิบัติในรูปคณะกรรมการ
- *สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม* ประกอบด้วยกิจกรรม เช่น การวางแผนรูปแบบงบประมาณสู่ระบบงบประมาณแบบมุ่งผลงาน การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการการจัดทำงบประมาณแบบเน้นผลงานและการคำนวณต้นทุนการผลิต การพัฒนาระบบการคลัง บัญชี พัสดุ ให้สอดคล้องกับระบบงบประมาณแบบเน้นผลงาน
- *สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย* ประกอบด้วยกิจกรรม เช่น การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพบุคลากร การพัฒนาระบบเชื่อมโยงเครือข่าย internet/intranet ของกระทรวง การอบรมเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาฐานข้อมูล การวางแผนอัตรากำลังข้าราชการ
- *มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี* ประกอบด้วยกิจกรรม เช่น โครงการนำข้อมูลจัดซื้อจัดจ้าง เสนอบน Homepage การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร รายงานทางวิชาการของมหาวิทยาลัย โครงการจัดตั้งสำนักงานบริการข้อมูลข่าวสาร

การปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

- *กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน* ประกอบด้วยกิจกรรม เช่น การตรวจสุขภาพประจำปี การทดสอบสมรรถภาพทางกาย การจัดกีฬา นันทนาการ โครงการสวัสดิการเงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัยข้าราชการและลูกจ้างประจำ

- *กรมทางหลวง* ประกอบด้วยกิจกรรม เช่น การปรับปรุงอาคาร สถานที่ โดยปรับปรุงลานจอดรถยนต์ และสวนหย่อม การปรับปรุงวัสดุ อุปกรณ์สำนักงานโดยจัดคอมพิวเตอร์ทดแทนของเดิม การสนับสนุนกิจกรรม 5 ส การจัดสวัสดิการต่างๆ : สวัสดิการร้านค้า กิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพ
- *สำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี* ประกอบด้วยกิจกรรม เช่น การรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ร่วมลดการใช้ น้ำ ไฟฟ้า โทรศัพท์ การรักษาความสะอาดของสถานที่ทำงาน การปรับปรุงบริเวณรอบนอกอาคาร การทำเครื่องหมายจราจร

การจัดให้มีกลไกพร้อมรับการตรวจสอบ

- *กรมวิชาการเกษตร* ประกอบด้วยกิจกรรม เช่น การกำหนดนโยบาย สร้างระบบติดตามตรวจสอบโดยประกาศเป็นระเบียบ การเพิ่มศักยภาพผู้ปฏิบัติงานด้านติดตาม ประเมินผล ตรวจสอบโดยให้ความรู้และสร้างจิตสำนึก การสร้างระบบพัฒนาการตรวจสอบโดยให้ติดตามประเมินผลการกิจหลักอย่างเคร่งครัด
- *สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน* ประกอบด้วยกิจกรรม เช่น การเปิดโอกาสให้สาธารณชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเพื่อตรวจสอบการทำงานของหน่วยงาน การพัฒนากลไกประสานการตรวจสอบของหน่วยตรวจสอบภายในและหน่วยงานตรวจสอบระดับภาค กระทรวง การติดตามตรวจสอบการดำเนินงานด้านการเงิน บัญชี/งบประมาณ
- *กรมการค้าภายใน* ประกอบด้วยกิจกรรม เช่น การพัฒนาระบบควบคุมภายในให้ได้มาตรฐาน การพัฒนาระบบประเมินผลเพื่อตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน การพัฒนาช่องทางรับฟังความเห็นประชาชนต่อการดำเนินงานของกรมฯ
- *สำนักงานตำรวจแห่งชาติ* ประกอบด้วยกิจกรรม เช่น การตรวจสอบการเงิน/ บัญชี/ งบประมาณ/ เงินนอกงบประมาณ การปฏิบัติตามระเบียบ/ ข้อบังคับ การตรวจสอบเรื่องค่าใช้จ่ายการเดินทางไปราชการ การให้หน่วยปฏิบัติประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณทุกชั้นตอน การให้หน่วยปฏิบัติรายงานการใช้จ่ายงบประมาณเป็นรายเดือนและรายไตรมาส

3.3 แนวดำเนินการด้านจัดการกรณีทุจริตคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นแล้วและที่กำลังเกิดขึ้น

จากรายงานผลการดำเนินงานของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ พบว่าส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อการดำเนินการส่งเสริมจิตสำนึกและการป้องกันเหตุการณ์และพฤติกรรมที่อาจเป็นภัยต่อประเทศไทยใสสะอาด อย่างไรก็ตาม มีบางแห่งที่จัดให้มีกิจกรรมหรือโครงการด้านการจัดการกรณีทุจริตคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นหรือกำลังเกิดขึ้น เช่น การปรับปรุงกระบวนการสอบสวนและการดำเนินการ

ทางวินัย การสำรวจและระบุลักษณะงานหรือพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการทุจริต การจัดให้มีระบบร้องเรียน/ร้องทุกข์ เป็นต้น ตัวอย่างกิจกรรมหรือโครงการของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐในเรื่องนี้ มีดังนี้

- *สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม* ประกอบด้วยกิจกรรม เช่น การจัดทำกลไกร้องเรียนทาง web site การจัดทำดัชนีตรวจสอบประสิทธิภาพและความโปร่งใสในการทำงาน การทำรายงานผลการตรวจสอบการดำเนินงานเพื่อเสนอต่อผู้บริหารของกรม
- *สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ* ประกอบด้วยกิจกรรม เช่น การเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกร่วมเป็นกรรมการสืบสวน/ สอบสวน เป็นพยานกรณีทุจริต การดำเนินการทางวินัยและลงโทษทางวินัยอย่างรวดเร็ว เปิดเผย เป็นธรรม
- *กรมการพัฒนาชุมชน* ประกอบด้วยกิจกรรม เช่น การปรับปรุงระบบสอบสวน การลงโทษทางวินัย
- *การประสานส่วนภูมิภาค* ประกอบด้วยกิจกรรม เช่น การเลือกกรรมการสอบสวนวินัย เพื่อให้เกิดความโปร่งใส เป็นธรรม การทำคู่มือมาตรฐานเกณฑ์การลงโทษทางวินัย

3.4 ปัญหา อุปสรรค

ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐหลายแห่งได้รายงานปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเรื่องแผนปฏิบัติการสร้างราชการใสสะอาด โดยอาจแยกเป็นประเภทปัญหา ดังนี้

- 1) ปัญหาที่เกิดจากทรัพยากรการบริหารของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ
 - 1.1) เจ้าหน้าที่และ/หรืองบประมาณการดำเนินกิจกรรมตามแผนกลยุทธ์มีไม่เพียงพอหรือไม่ได้สัดส่วนกับปริมาณภารกิจ
 - 1.2) ผู้บริหารและ/หรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานขาดความรู้หรือทักษะที่จำเป็นต่อความสำเร็จของการปฏิบัติการกิจ เช่น ความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ การทำงานประมาณแบบมุ่งผลงาน ทิศทาง นโยบายการปฏิบัติงานของหน่วยงาน
 - 1.3) ผู้บริหารและ/หรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานไม่ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็น หรือไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมติคณะรัฐมนตรีเรื่องแผนปฏิบัติการสร้างราชการใสสะอาด
 - 1.4) ความไม่พร้อมด้านสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ เช่น มีเครื่องคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ หรือมีสมรรถนะต่ำกว่าความต้องการใช้งาน
 - 1.5) การสร้างจิตสำนึก และการพัฒนาบุคลากรจำเป็นต้องใช้เวลา
- 2) ปัญหาที่เกิดจากกระบวนการบริหารของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ
 - 2.1) กิจกรรมบางอย่าง เช่น การสร้างจิตสำนึกไม่อาจวัดได้ในเชิงปริมาณ

- 2.2) ขั้นตอนการปฏิบัติงานล่าช้า และขาดความต่อเนื่อง โดยเฉพาะภารกิจที่มีหลายกิจกรรมซึ่งต่อเนื่องกัน
- 2.3) กลไกประสานงานการดำเนินการในภาพรวมยังไม่มี หรือไม่มีประสิทธิภาพ
- 3) ปัญหาที่เกิดจากปัจจัยภายนอกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ
 - 3.1) กิจกรรมตามแผนกลยุทธ์หน่วยงานในสัปดาห์บางประการของบางหน่วยงานอาจประสบภาวะชะงักงัน เนื่องจากได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในระบบราชการ เช่น การปฏิรูประบบราชการ การเปลี่ยนรูปแบบการทำคำของบประมาณ
 - 3.2) การบรรลุผลของบางกิจกรรมโดยเฉพาะที่สัมพันธ์กับลูกค้าหรือผู้รับบริการภายนอกต้องขึ้นกับความร่วมมือของกลุ่มบุคคลดังกล่าวด้วย เช่น กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาสาสมัครและ/หรือกลุ่มเกษตรกร เป็นต้น
 - 3.3) กิจกรรมที่เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ บางครั้งดำเนินการยังไม่สำเร็จเนื่องจากอยู่ในกระบวนการพิจารณาของหน่วยงานอื่น เช่น คณะกรรมการกฤษฎีกา

4 การดำเนินการในภาพรวม

ในปี พ.ศ. 2545 ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐส่วนใหญ่ได้ตระหนักถึงความสำคัญและให้ความร่วมมือจัดทำรายงานผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเรื่องแผนปฏิบัติการสร้างราชการใสสะอาดเป็นอย่างดี โดยสรุปผลการดำเนินการในภาพรวมได้ ดังนี้

- 4.1 ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 57.7 รายงานกิจกรรมการดำเนินการที่สอดคล้องตามแผนกลยุทธ์หน่วยงานในสัปดาห์ของตน แต่มีบางแห่งหรือร้อยละ 8.1 รายงานเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่มีในแผน เช่น สำนักงาน ก.ค. สำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี บางแห่งหรือร้อยละ 15.4 รายงานผลการดำเนินงานตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนงานประจำปีงบประมาณ แม้ยังไม่มีแผนกลยุทธ์ เช่น สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ รัฐวิสาหกิจ และมหาวิทยาลัยต่างๆ ขณะที่บางแห่งคิดเป็นร้อยละ 5.7 รายงานผลการดำเนินการน้อยกว่ากิจกรรมที่กำหนดตามแผนกลยุทธ์หน่วยงานในสัปดาห์ของตน เช่น กรมปศุสัตว์ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กรมศิลปากร
- 4.2 ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐหลายแห่งคิดเป็นร้อยละ 55.3 ระบุดัชนีวัดผลเพื่อประกอบกิจกรรมที่ดำเนินการ ซึ่งทำให้ผลงานที่เกิดขึ้นจริงตามที่รายงานชัดเจนขึ้น เช่น สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน กรมศุลกากร กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ส่วนราชการบางแห่งหรือร้อยละ 20.3 ระบุดัชนีวัดผลไว้ทั้งในส่วนกิจกรรมตามแผนกลยุทธ์หน่วยงานในสัปดาห์และกิจกรรมที่ดำเนินการ ซึ่งโดยมากมักสอดคล้องหรือเป็นตัวเดียว

กัน เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี กรมทรัพย์สินทางปัญญา สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จึงช่วยเน้นให้เห็นว่าผลงานที่เกิดขึ้นจริงจากรายงานและที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากรายงานที่ต้องการให้เกิดขึ้นตามแผนกลยุทธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

- 4.3 การรายงานผลงานที่เกิดขึ้นจริงของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐส่วนใหญ่รายงานตามดัชนีวัดผล โดยจัดทำในหลายรูปแบบ กล่าวคือ บางแห่งหรือร้อยละ 30.9 แยกผลผลิตและผลลัพธ์ออกจากกันอย่างชัดเจน เช่น กรมประชาสัมพันธ์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ หลายแห่งหรือร้อยละ 61.0 แปลงค่าความสำเร็จออกเป็นสัดส่วน ร้อยละหรือจำนวน เช่น สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หลายแห่งหรือร้อยละ 77.2 ใช้การบรรยายความ เช่น สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา อย่างไรก็ตามโดยมากใช้วิธีรายงานแบบผสมผสานกันระหว่างรูปแบบต่างๆ ที่กล่าวข้างต้น
- 4.4 ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐส่วนใหญ่หรือร้อยละ 72.4 ให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการพัฒนาข้าราชการ และประมาณร้อยละ 57.7 จัดให้มีกลไกสนับสนุนการทำงานของข้าราชการโดยมีกิจกรรม เช่น การฝึกอบรม พัฒนา เสริมทักษะแก่ข้าราชการด้านจิตสำนึก ความรู้ในงานการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การทำงาน การปรับปรุงสภาพแวดล้อมการทำงาน หน่วยงานที่รายงานในเรื่องนี้ เช่น สำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กรมสรรพากร กรมวิเทศสหการ นอกจากนี้ส่วนราชการหลายแห่งหรือร้อยละ 75.6 ให้ความสำคัญต่อการพัฒนากระบวนการบริหารงานภายใน เช่น ปรับปรุงระบบบริหารงบประมาณ/การเงิน/การคลัง การบริหารงานบุคคล หน่วยงานที่รายงานในเรื่องนี้ เช่น สำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
- 4.5 ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐจำนวนมากหรือร้อยละ 47.2 เน้นการพัฒนางานให้บริการโดยประมาณร้อยละ 15.5 ใช้วิธีสำรวจความต้องการและความพึงพอใจของลูกค้าหรือผู้รับบริการ เช่น กรมการประกันภัย กรมบังคับคดี สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ประมาณร้อยละ 36.6 ใช้เทคนิคการปรับกระบวนการและขั้นตอนการให้บริการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชนของหน่วยงานของรัฐ และว่าด้วยมาตรฐานสากลของประเทศไทยด้านการจัดการและสัมฤทธิ์ผลของงานภาครัฐ เช่น กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐประมาณร้อยละ 46.3 นำเทคนิคสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ เช่น กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมราชทัณฑ์ กรมการแพทย์

- 4.6 ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐหลายแห่งหรือร้อยละ 54.5 จัดให้มีกลไกพร้อมรับการตรวจสอบ โดยให้มีการติดตาม ประเมิน และรายงานผลการปฏิบัติงาน การพัฒนาระบบตรวจสอบภายใน การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแก่สาธารณะ และการส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ภาคเอกชน และภาคประชาชน เช่น สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมพัฒนาที่ดิน
- 4.7 ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐบางแห่งหรือร้อยละ 23.6 จัดให้มีกลไกจัดการกรณีมีการทุจริตเกิดขึ้นแล้วหรือกำลังจะเกิดขึ้น โดยปรับปรุงระบบสอบสวนและการดำเนินการทางวินัย การพัฒนาระบบร้องเรียน/ร้องทุกข์ เช่น สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน กรมสรรพากร สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานสภาพัฒนาการคลังแห่งชาติ

รายชื่อกระทรวง ทบวง กรม ที่ยังไม่รายงานผลการดำเนินงานประจำปี 2545

สำนักนายกรัฐมนตรี

- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กระทรวงการต่างประเทศ

- สำนักงานปลัดกระทรวงการต่างประเทศ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- กรมควบคุมมลพิษ

กระทรวงวัฒนธรรม

- กรมการศาสนา

หน่วยงานอิสระ

- สำนักกราชเลขาธิการ
- ราชบัณฑิตยสถาน